

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ
КОМИТЕТ ТЮЛЯЧИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

ТЕЛӘЧЕ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

с. Тюлячи

КАРАР

« 4 декабрь 2018

№ 800

«2019-2021 елларга Теләче муниципаль районының әйләнә-тирә мохитне саклау, табигать ресурсларын торгызу һәм алардан файдалану» муниципаль программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә,

КАРАР БИРӘМ:

1. «2019-2021 елга Теләче муниципаль районының әйләнә-тирә мохитне саклау, табигать ресурсларын торгызу һәм алардан файдалану» муниципаль программасын кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карарны гамәлдәге законнар нигезендә бастырып чыгарырга.
3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемдә калдырам.

Житәкче

И. Х. Хәмидуллин

Кушымта Татарстан
 Республикасы Теләче
 муниципаль районы Башкарма
 комитетының «__» _____
 20__ № ____ карары белән
 расланган

«2019-2021 елларга Теләче муниципаль районының әйләнә-тирә мохитен саклау, табигать ресурсларын торгызу һәм алардан файдалану» муниципаль программасы

«2019-2021 елга Теләче муниципаль районының әйләнә-тирә мохитне саклау, табигать ресурсларын торгызу һәм алардан файдалану» муниципаль программасы паспорты

Программаның исеме	«2019-2021 елларга Теләче муниципаль районының әйләнә-тирә мохитен саклау, табигать ресурсларын торгызу һәм алардан файдалану» муниципаль программасы (алга таба - Программа)
Программаны эшләү өчен нигез	«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон
Программаның заказ бирүчесе	Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүчеләр	Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының инфраструктура үсеше бүлеге
Программаның максаты	Хужалык һәм башка эшчәнлекнең табигать мохитенә тискәре йогынтысын булдырмый калу һәм аның нәтижеләрен бетерү
Программаның бурычлары	1. Агымдагы хужалык эшчәнлеге белән бәйлә әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтыны минимальләштерү. 2. Су объектларының пычрануын һәм чүпләнүен кисәтү
Программаны башкаручылар	Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты
Төп чаралар	2019 елда: 1. Теләче муниципаль районының Югары Кибәхужа авылы янындагы гидротехник корылманың иминлеге декларациясен (декларация тикшерүен үткәру) эшләү (декларация алды тикшерүен үткәру); 2. Теләче муниципаль районының Югары Кибәхужа авыл жирлеге Максабаш авылы янындагы гидротехник корылманың иминлек декларациясен эшләү (декларация алды тикшерүен үткәру); 3. Баландыш авылы, Баландыш авыл жирлеге янында карьерны реконструкцияләү. 2020 елда:

	1. Теләче муниципаль районының Әбде авыл жирлегә Әбде авылы янында гидротехник корылманың иминлеге декларациясен эшләү (декларация алды тикшерүен үткәрү); 2. Теләче муниципаль районының Әбде авыл жирлегә Әбде авылы янында гидротехник корылманың иминлеге декларациясен эшләү (декларация алды тикшерүен үткәрү); 3. Теләче муниципаль районының Олы Мәтәскә авыл жирлегә Олы Мәтәскә авылы янында гидротехник корылманың иминлеге декларациясен эшләү (декларация алды тикшерүен үткәрү); 4. , Югары Кибәхужа авыл жирлегә Максабаш авылы тирәсендә карьерны реконструкцияләү. 2021 елда: 1. Теләче муниципаль районы Теләче авылы, Теләче авыл жирлегә янында урнашкан гидротехник корылманың куркынычсызлык декларациясен эшләү (декларация алды тикшерүе үткәрү); 2. Теләче муниципаль районының Олы Мишә авылы янында гидротехник корылманың иминлеге декларациясен эшләү (декларация алды тикшерүен үткәрү); 3. Теләче муниципаль районының Айдар авыл жирлегә Айдар авылы янында гидротехник корылманың иминлеге декларациясен эшләү (декларация алды тикшерүен үткәрү); 4. Югары Кибәхужа авыл жирлегә, Югары Кибәхужа авыл жирлегә тирәсендә карьерны рекультивацияләү
Программаны тормышка ашыру сроклары	Муниципаль Программа өч этапта гамәлгә ашырыла: 2019, 2020, 2021 елларга гамәлгә ашыру сроклары
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	Программаны финанслауга: - 1011,3 мең сум. жирле бюджет акчасына-1011,3 мең сум 2019 елда-275,1 мең сум.; 2020 елда - 368,1 мең сум; 2021 елда - 368,1 мең сум; Программаны финанслау күләме фараз характерына ия һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) Теләче муниципаль район Советы карары нигезендә тәгаенләнәчәк
Программаны тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижеләре	Халыкның ихтыяжларын канәгатьләндерү, шикаятьләрнең һәм мөрәжәгатьләрнең булмавы
Программаны гамәлгә ашыруның көтелгән соңгы нәтижеләре һәм социаль-икътисадый нәтижелелек күрсәткечләре	1. Санкцияләнмәгән карьерлар саны кимү. 2. Теләче муниципаль районы территориясенәң экологик иминлеге дәрәжәсен арттыру һәм экологик торышын яхшырту

1. Теләче муниципаль районының әйләнә-тирә мохитенең агымдагы торышына характеристика

Теләче муниципаль районы үсешенең төп юнәлешләреннән берсе-халыкның тормыш дәрәжәсен һәм сыйфатын күтәрү. Халыкның югары

тормыш сыйфаты һәм сәламәтлеге, шулай ук муниципаль берәмлекнең тотрыклы икътисади үсеше табигый системаларны саклау һәм әйләнә-тирә мохитнең тиешле сыйфатын саклау шартларында гына тәэмин ителергә мөмкин. Моның өчен экология өлкәсендә әйләнә-тирә мохитне саклауга һәм табигый ресурслардан рациональ файдалануга юнәлтелгән бердәм сәясәт формалаштырырга һәм эзлекле рәвештә гамәлгә ашырырга кирәк.

Куллану калдыкларының барлыкка килү күләмнәре даими рәвештә арткан очракта, заманча чараларның үтәлмәве вәзгыятьне катлауландырырга мөмкин һәм якин киләчәктә калдыклар белән пычранган жирләрнең һәм су объектларының артуына китерәчәк һәм, нәтижә буларак, муниципаль берәмлек территориясенең санитар-эпидемиологик торышының начарлануына китерәчәк.

Теләче муниципаль районы территориясендә экология проблемаларын перспективалы хәл итү программа-максатчан методны кулланып, өзлексез һәм комплекслы якин килүне тәэмин итүне таләп итә.

Теләче муниципаль районында санкцияләнгән һәм санкцияләnmәгән чүплекләргә кертелә торган көнкүреш калдыклары белән эш итү проблемасы кискен тора.

Чүп-чарны рөхсәтсез чыгару, хәтта зур булмаган микъдарда да, куркыныч экологик хәл тудыра, чөнки таркалу продуктлары жиргә тирән үтеп керә, һавага аерылып чыга, суга элэгә. Шулай итеп, чүплекләрнең булуы һәркемнең уңайлы әйләнә-тирә мохиткә хокукы билгеләнгән Россия Федерациясе Конституциясенең 42 статьясын боза.

Санкцияләnmәгән чүплекләр янган очракта чүп-чардан атмосферага зарарлы матдәләр генә түгел, ә агулы матдәләр дә чыга. Моннан тыш, алар урман янгыннары килеп чыгуга сәбәп булып тора.

Табигатьне кеше эшчәнлеге калдыкларының йогынтысыннан саклау проблемасы көннән-көн актуальләшә бара.

Санкцияләnmәгән чүплекләр махсус полигоннар категориясенә керми һәм СанПин 2.1.7.1038-01 таләпләренә туры килми, алар нигезендә полигонны урнаштыру өчен участок генераль план яисә торақ пунктны планлаштыру һәм төзү проекты нигезендә бирелергә, аның санитар кагыйдәләренә туры килүе турында санитар-эпидемиологик бәяләмәгә ия булырга тиеш. Санкцияләnmәгән чүплекләр бетерелергә тиеш.

Кеше сәламәтлеге өчен яшәү тирәлегенең иминлеген тәэмин итүнең санитар-эпидемиологик таләпләре нигезендә житештерү һәм куллану калдыклары халык сәламәтлеге һәм яшәү тирәлеге өчен куркынычсыз шартларда һәм ысуллар белән жылырга, файдаланырга, зарарсызландырылырга, ташылырга, сакланырга һәм күмелергә тиеш.

2018 елда Теләче авылында каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнерлар алу эше дәвам итәчәк.

Район территориясендә Теләче авылы янында 1 каты коммуналь калдыклары полигоны бар.

Каты коммуналь калдыкларны бетерүгә тариф расланды. Авыл жирлекләре тарафыннан район чүплекләренә каты коммуналь калдыкларны

жыю һәм чыгару кагыйдэләре кабул ителде. Торак пунктларны чистарту схемалары эшләнде, халыкны каты коммуналь калдыкларны чыгару хезмәте белән жәлеп итү буенча эш алып барыла. Бүгенге көндә районның 33 торак пункттыннан каты коммуналь калдыкларны жыю һәм чыгару оештырылган.

Районның административ комиссиясе торак пунктларда чүп-чарны һәм калдыкларны законсыз жыю урыннарын ачыклау буенча эш алып бара. 2018 елда төзекләндерү кагыйдэләрен бозучыларга 43 беркетмә төзелде.

Ел саен район халкы һәм предприятиеләр территорияләрне жыештыру һәм төзекләндерү буенча “экологик икеайлык” акциясендә актив катнашалар.

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, тупланган экологик зыянны бәяләү һәм бетерү проблемасын хәл итү – шактый чыгымнар таләп итә торган озаксроклы процесс.

Бу чаралар район территориясендә калдыкларны жыю, чыгару һәм утильләштерүне оештыру системасын формалаштырырга мөмкинлек бирәчәк, бу торак пунктларның санитар торышын яхшыртуга һәм районның әйләнә-тирә мохитенә тискәре йогынтыны киметүгә ярдәм итәчәк.

Экологик проблемаларны хәл итү техник чаралар белән генә түгел, ә халыкның әйләнә-тирә мохиткә карата дөнъякүләм карашын янадан карау юлы белән дә тормышка ашырылырга тиеш. Экологик тәрбия һәм белем бирү кешенең яшәү рәвешен формалаштыру нигезләренен берсе булып тора, ул төбәкнең тотрыклы үсешен тәмин итүгә юнәлтелгән. Әйләнә-тирәлекнең сыйфатын яхшырту халыкның барлык катламнарының, шул исәптән предприятие һәм учреждение житәкчеләренен актив экологик позициясеннән башка мөмкин түгел.

Су объектларын торгызу һәм экологик тернәкләндерү проблемаларын хәл итү аерым игътибар таләп итә. Программаның төп максаты-кече елгаларның экологик торышын торгызу. 2018 елда “Чиста яр буе” экологик акциясе кысаларында район елгаларының һәм чишмәләренен чүп-чарын жыю, ярларын төзекләндерү буенча чаралар үткәрелде. Иганәчеләр һәм халык көче белән чишмәләр ремонтланган һәм төзекләндерелгән.

2. Муниципаль Программаның төп максатлары һәм бурычлары, әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә үсеш фаразы

Муниципаль Программаның максаты-хужалык һәм башка эшчәнлекнең табигый мохиткә тискәре йогынтысын булдырмау һәм аның нәтижеләрен бетерү.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру кысаларында куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк булачак:

1. Агымдагы хужалык эшчәнлегә белән бәйле әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтыны минимальләштерү.
2. Су объектларының пычрануын һәм чүпләнүен кисәтү.

Программа социаль характерда. Муниципаль программаны тормышка ашыруның социаль-икътисадый нәтижеләлеге Теләче муниципаль районының социаль-икътисади үсеш максатларына һәм бурычларына, планлаштырылган

программа чараларын үтәү юлы белән, куелган максатларга һәм бурычларга ирешүдән гыйбарәт һәм билгеле бер соңгы нәтижеләрдә чагылдырыла.

Муниципаль Программаның экологик нәтижелелеге әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтыны эксплуатацияләү объектларының түбәнәюе белән бәйле:

- әйләнә-тирәлеккә тискәре йогынтыны киметү;
- жирләрнең пычрануын киметү;
- Теләче муниципаль районы территориясендә экологик куркынычсызлык дәрәжәсен күтәрү.

3. Муниципаль Программаны финанслау күләме турында белешмәләр

Муниципаль Программаны гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре күләме - 1011,3 мең сум тәшкил итә, шул исәптән:

- жирле бюджет хисабына-1011,3 мең сум;
- 2019 елда-275,1 мең сум;
- 2020 елда - 368,1 мең сум;
- 2021 елда - 368,1 мең сум.

Программа чараларының үтәлешен финанслау гамәлдәге законнар нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Муниципаль Программаның табигатьне саклау чаралары исемлегенә

Муниципаль программа кысаларында 1 номерлы кушымта нигезендә төп чаралар гамәлгә ашырыла.

5. Куркынычсызлык белән идарә итү механизмнарын тасвирлау

Муниципаль Программаның куркынычларын һәм алар белән идарә итү механизмнарын тасвирлау таблицада бирелгән.

Таблица

№ т/б	Куркыныч төрләре	Факторларны куркынычлар тарафыннан билгеләү	Куркынычлар белән идарә итү чаралары
1.	Финанс (тышкы)	- финанс ресурслары белән тәмин ителмәгән яңа чыгым йөкләмәләрен кертү буенча карарлар кабул итү; - жәлеп ителә торган бюджет ресурслары буенча процент ставкасы үсеше; - төрле дәрәжәдәге бюджетлар арасында вәкаләтләр һәм (яки) финанс агымнары балансын үзгәртүне күздә тоткан федераль һәм төбәк дәрәжәсендәге яңа норматив актларны кабул итү;	Теләче муниципаль районының закон белән билгеләнгән бюджетка гыйдәләрен үтәүне тәмин итә торган озак сроклы бюджет стратегиясен раслау, шулай ук Теләче муниципаль районының муниципаль программаларын гамәлгә ашыруга жирле бюджетның чик чыгымнарын озаксроклы чорга билгеләү һәм чираттагы финанс чорына жирле бюджет проектын

			формалаштырганда аларның үтәлешен билгеләү
2.	Хокукий (тышкы)	Бюджет һәм салым өлкәләрендә федераль һәм региональ законнарны үзгәртү	Федераль һәм региональ законнарны үзгәртүгә оператив җавап бирү
3.	Социаль («Кеше факторы») (эчке)	Муниципаль программа чараларын сыйфатсыз һәм (яки) вакытында үтәмәү	Хакимият органы әшчәнлегенең нәтижәлелеген һәм җаваплылыгын арттыру максатыннан, Теләче муниципаль районы җирле үзидарә Башкарма органнары җитәкчеләренә карата санкцияләр куллану

6. Программаның икътисадый, социаль һәм экологик нәтижәлелеген бәяләү

Муниципаль заказчы - Программаның координаторы - Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты - Планлаштыруны, үзара хезмәттәшлекне, координацияне һәм аның үтәлешен гомуми тикшереп торуну гамәлгә ашыра. Ул ел саен Программаның максатчан күрсәткечләрен һәм чараларына чыгымнарны, аны гамәлгә ашыру механизмын һәм башкаручылар составын төгәлләштерә, чараларны үтәү өчен җаваплы учреждениеләрне, оешмаларны соратып ала, Программаның үтәлеше барышы турында белешмәләр.

Программаны гамәлгә ашыру ел саен план нигезендә үтәлә, анда, аларны үтәү срокларын, бюджет ассигнованиеләрен күрсәтеп, чаралар исемлеген урын ала.

Чараларны финанслау аларны гамәлгә ашыру өчен җаваплы зат һәм программаны үтәүче учреждениеләр, оешмалар аша башкарыла.

Программаны үтәүчеләр муниципаль заказчыга-программаның координаторына хисап чорыннан соң килүче айның 10 числосына кадәр квартал саен, чараларны башкаручыларга арта баручы нәтижә һәм хисап елы өчен бүлөп бирелә торган чараларның үтәлеше һәм үзләштерелгән акча чаралары турында мәгълүмат тапшыралар.

Программаны гамәлгә ашыру һәм аның нәтижәлелеген бәяләү турында еллык хисапны (алга таба - еллык хисап) муниципаль заказчы - программаның координаторы, башкаручылар белән берлектә, хисаптан соң килүче елның 1 февраленә кадәр Теләче муниципаль район Советына, Теләче муниципаль районы Башлыгына тапшыра.

Еллык хисап үз эченә ала:

- хисап чорында ирешелгән конкрет нәтижәләр;
- билгеләнгән срокларда башкарылган һәм үтәлмәгән (сәбәпләрен күрсәтеп) чаралар исемлеген;
- программаны тормышка ашыру барышына йогынты ясаган факторларны анализлау;

- бюджет ассигнованиелареннән һәм чараларны үтәү өчен башка чыганақлардан файдалану турында белешмеләр;

- программаға җаваплы башкаручы тарафыннан кертелгән үзгәрешләр турында мәғлүмат;

- башка мәғлүмат.

Программаға үзгәрешләр кертү программа чараларын җаваплы башкаручы тарафыннан билгеләнгән таләпләргә туры китереп гамәлгә ашырыла.

Программа чараларын үтәүне һәм финанс средстволарын файдалануның нәтижәлеген даими рәвештә Теләче муниципаль районының коллегияль органнары утырышларында карау планлаштырыла, анда программаны үтәүчеләрне - җитәкчеләрне тыңлау каралган.

«2019-2021 елларга Теләче муниципаль районының әйләнә-тирә мохитне саклау, табигать ресурсларын торгызу һәм алардан файдалану» муниципаль программасына 1 номерлы кушымта

Теләче муниципаль районы бюджеты хисабына 2019 елда финанслануга каралган табигать саклау чаралары исемлеге

№	Чараның атамасы	Үлч.бер., егерлек	Гамәлгә кертү вакыты	Бәясе агымдагы бәяләрдә (мең сум)	2019 елгы лимит (мең сум)
1.	Теләче муниципаль районының Югары Кибәхужа авыл жирлегә, Югары Кибәхужа авылы янында гидротехник корылманың иминлек декларациясен (декларация тикшерүен үткәрү) эшләү	1	2019	99,00	99,00
2.	Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлегә Максабаш авылы янындагы гидротехник корылманың иминлек декларациясен (декларация алды тикшерүен үткәрү) эшләү	1	2019	99,00	99,00
3.	Баландыш авыл жирлегә Баландыш авылы янында карьерны реконструкцияләү	20000 кв.м	2019	77,10	77,10
	БАРЛЫГЫ:	х	х	х	275,10

2020 елда Теләче муниципаль районы бюджеты хисабына финанслануга каралган табигать саклау чаралары исемлеге

№	Чараның атамасы	Үлч.бер., егәрлек	Гамәлгә кертү вакыты	Бәясе агымдагы бәяләрдә (мең сум)	2020 елгы лимит (мең сум)
1.	Теләче муниципаль районының Әбде авыл жирлегә Әбде авылы янында гидротехник корылманың иминлегә декларациясен эшләү (декларация алды тикшерүен үткәрү)	1	2020	99,00	99,00
2.	Теләче муниципаль районының Әбде авыл жирлегә Әбде авылы янында гидротехник корылманың иминлегә декларациясен эшләү (декларация алды тикшерүен үткәрү)	1	2020	99,00	99,00
3	Теләче муниципаль районының Олы Мәтәскә авыл жирлегә Олы Мәтәскә авылы янында гидротехник корылманың иминлек декларациясен (декларация алды тикшерүен үткәрү) эшләү	1	2020	99,00	99,00
4.	Югары Кибәхужа авыл жирлегә Максабаш авылы янында карьерны реконструкцияләү	12000 кв. м.	2020	71,10	71,10
	БАРЛЫГЫ:	x	x	x	368,10

2021 елда Теләче муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән финанслауга каралган табигатьне саклау чаралары исемлегә

№	Чараның атамасы	Үлч.бер., егәрлек	Гамәлгә кертү вакыты	Бәясе агымдагы бәяләрдә (мең сум)	2021 елгы лимит (мең сум)
1.	Теләче муниципаль районы Теләче авылы, Теләче авыл жирлеге янында урнашкан гидротехник корылманың куркынычсызлык декларациясен эшләү (декларация алды тикшерүе үткәрү)	1	2021	99,00	99,00
2.	Теләче муниципаль районы Олы Мишә авылы, Олы Мишә авыл жирлеге янында урнашкан гидротехник корылманың куркынычсызлык декларациясен эшләү (декларация алды тикшерүе үткәрү)	1	2021	99,00	99,00
3.	Теләче муниципаль районы Айдар авылы, Айдар авыл жирлеге янында урнашкан гидротехник корылманың куркынычсызлык декларациясен эшләү (декларация алды тикшерүе үткәрү)	1	2020	99,00	99,00
4.	Югары Кибәхужа авыл жирлеге һәм Югары Кибәхужа авыл жирлеге каршында эшләп килүче карьерага рекультивация	18000 кв.м.	2021	71,10	71,10
	БАРЛЫГЫ:	x	x	x	368,10